

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119, Dep
0033 Oslo
E-post: postmottak@kd.dep.no

Oslo, 31.08.2022

HØRINGSINNSPILL TIL DELIOTTES RAPPORT OM FINANSIERINGSSYSTEMET I HØYERE YRKESFAGLIG UTDANNING

Kompetanseforbundet, gjennom våre fagskoler i AOF og Folkeuniversitetet, takker for muligheten til å gi innspill til Deloitte sin rapport om finansieringssystemet i høyere yrkesfaglig utdanning (HYU). Gjennom våre studieforbund jobber vi aktivt for å bidra komplementært i utdanningssystemet slik at man klarer å inkludere flere og bidra til at arbeidslivet får enklere tilgang til relevant kompetanseheving innenfor EVU-feltet. Våre fagskoler har i denne sammenheng en sentral rolle i utviklingen av målrettede tilbud for omstillingen og kompetansehevingen i samfunnet.

Som andre delrapport i en evaluering av fagskolemeldingen (Meld. St. 9 (2016-2017) Fagfolk for fremtiden – Fagskoleutdanning) er det bra at man nå ser nærmere på finansieringssystemet for fagskolesektoren slik at vi oppnår målsettingene om kvalitet, utvikling av tilbud og bedre tilgang på utdanningstilbud for flere – samtidig som sektoren får tilstrekkelig forutsigbarhet for å jobbe mot disse målene.

I rapporten har Deloitte tatt for seg statlig driftstilskudd fra Kunnskapsdepartementet, tilskudd fra fylkeskommunale frie midler, egenbetaling fra studenter og ulike prosjektbaserte midler som utviklingsmidler for fagskoler, kvalitetspris for fagskoleutdanning, bransjeprogram og Industrifagskolen. Dette mener vi gir et bredt og godt grunnlag for oversikt over den finansielle situasjonen til sektoren.

Forutsigbarhet og nivå på finansieringen som kjernepunkter

Kompetanseforbundet vil innledningsvis fremheve to moment som er særlig viktig for fagskolesektoren nå som finansieringssystemet evalueres. For det første er nivået på statlig finansiering for lavt og bidrar til en skjevdeling sammenlignet med UH-sektoren. Kartlegginger og utredninger tegner et klart bilde hvor fagskolesektoren må videre utvikles for å møte behovet for fagarbeidere på høyt nivå i tiden fremover. Slik situasjonen er nå, så er sektoren helt avhengig av fylkeskommunale frie midler, studentbetaling og flere ulike tilskuddsordninger for å kunne opprettholde dagens nivå og samtidig drive grunnleggende utviklingsarbeid. Fra vår side fremstår også tilgangen på likebehandling av forutsigbarhet i den fylkeskommunale finansieringen som usikker, noe som skaper ytterligere utfordringer. I sum bidrar dette til en stor usikkerhet med tanke på langsiktig utviklings- og kvalitetsarbeid.

Kompetanseforbundet mener derfor en gjennomgang av finansieringssatsene må følges opp med rammebevilgninger som løfter fagskolesektoren videre som høyere yrkesfaglig utdanning.

For det andre fungerer finansieringssystemet slik at fagskolene hvert år står i fare for å miste tilskudd, fordi fylkeskommunene skal konkurransenutsette tilskuddet hvert år. Det kommer nye fagskoler til, og de eksisterende fagskolene utvider tilbudet sitt i takt med økt etterspørsel. Dette gir uforutsigbarhet og økt konkurranse om de samme midlene. I utgangspunktet er det positivt med fleksibilitet i finansieringssystemet slik at man er i takt med utviklingen. Samtidig vil forutsigbarhet utover årlige konkurranser være avgjørende for at man i større og sterkere grad skal kunne bidra mer proaktivt til utvikling av nye tilbud og rekruttere nye lærekrefter i takt med forventede opptrappinger. For våre fagskoler blir dette raskt en stor økonomisk risiko som også på sikt kan få konsekvenser for kvaliteten i utdanningen. Det finnes i dag ingen god mekanisme for å unngå at en sunn konkurranse går over i en konkurranse som svekker tilbudene og kvaliteten som samfunnet ønsker. Dette er en grunnleggende utfordring i dagens modell som må løses.

Kompetanseforbundet mener derfor at man i tillegg til prinsippet om likebehandling, og tilgang på søkbare utviklingsmidler – også bør innføres krav til noe mer langsiktighet i finansieringen.

PUNKTVIS GJENNOMGANG AV RAPPORTEN FRA DELOITTES

Kompetanseforbundet vil i det videre foreta en punktvis gjennomgang av rapporten fra Deloitte og kommentere løpende våre synspunkter.

Fylkeskommunal forvaltningspraksis

- 1) Deloitte mener at det er viktig å følge opp fylkeskommunenes forvaltning av de statlige driftsmidlene, og å sikre en mer lik praksis på tvers av fylkeskommunene. Nye retningslinjer kan være et godt tiltak i så måte, men Deloitte mener også at det fremover vil være viktig å etablere systemer for å følge opp at praksisen er i samsvar med retningslinjene som er gitt fra Kunnskapsdepartementet. Blant de momentene vi mener det er viktig å følge opp, er blant annet overholdelse av saksbehandlingsfrister og tidsriktig utbetaling av tilskudd, samt informasjon om mulighet til å søke driftstilskudd, søknadsfrist, satser mv.

Kompetanseforbundet deler Deloitte's påpekninger og er enig i at den fylkeskommunale praksisen bør følges tettere opp for å sikre at grunnleggende forvaltningsregler overholdes og at det oppnås mer lik behandling, samt forutsigbarhet for alle fagskoler i forvaltningen. Selv om det skal gjøres lokale vurderinger og prioriteringer opp mot arbeidslivets behov og fagskolenes lokale forutsetninger, er det ingen grunn til den forvaltningsmessige praksisen skal være svært ulik fra fylke til fylke. Enkelte fagskoler har virksomhet og søker støtte fra flere fylkeskommuner. Kompetanseforbundet ber derfor at det vurderes en standardisering av søknadsprosedyrene som sikrer enhetlig forvaltning og gjør det lettere for fagskoler som søker tilskudd fra flere fylkeskommuner.

Videre er det viktig at retningslinjene for den fylkeskommunale forvaltningen er tydelig på hva fylkeskommunen skal gjøre, og hva de ikke skal gjøre. Det foregår et utstrakt samarbeid mellom fagskoler og

arbeidslivsaktører, noe som er en forutsetning for fagskolenes fleksibilitet. Det er viktig at den fylkeskommunale forvaltningen legger til rette for at sektoren videreutvikles på grunnlag av et slikt samarbeid, og at det utvises tillitt til at styrene ved den enkelte fagskole gjør den jobben de er satt til å gjøre med tanke på å vurdere behov og kapasitet.

Dialog mellom departementet og fylkeskommunene

- 2) Det er etter Deloitte's vurdering viktig at fylkeskommunene tar en aktiv rolle i forvaltningen, og gjør reelle og begrunnede vurderinger av hva som er arbeidslivets kompetansebehov. Deloitte mener derfor det bør iverksettes tiltak for å sikre tilstrekkelig forankring og forståelse for det ansvaret fylkeskommunene har når det kommer til forvaltning av de statlige driftsmidlene. Vi viser i denne forbindelse til tiltaket i fagskolemeldingen som innebærer å etablere en arena for dialog mellom regionene og KD, i praksis fylkeskommunene og KD (tiltak nr. 7). Dette tiltaket er så langt ikke fulgt opp, etter det vi er kjent med. Vi mener dette kan være en god arena for å bidra til økt forankring og forståelse for fylkeskommunenes rolle og ansvar.

Kompetanseforbundet støtter forslaget om at fylkeskommunene følges tettere opp av departementet for å sikre tilstrekkelig forankring og oppfølging av det ansvaret fylkeskommunene har fått med forvaltningen av høyere yrkesfaglig utdanning. Det er svært stor variasjon i hvilke økonomiske ressurser fylkeskommunene bruker på å forvalte denne oppgaven. Samtidig som dialogen mellom departementene og fylkeskommunene videreutvikles, må det også etableres arenaer for dialog om behovene i høyere yrkesfaglig utdanning på regionalt nivå.

Kompetanseforbundet vil i denne sammenheng trekke frem studieforbundene i KDs unike organisering med sterk forankring i arbeidslivet, og hvor våre organisasjoner utgjør tilnærmet hele det organiserte arbeidslivet. Gjennom dialogen med disse og Nasjonalt Fagråd i Kompetanseforbundet, har vi inngående kunnskap om ulike kompetansebehov for en rekke bransjer. Det er i denne sammenhengen sentralt at fylkeskommunene bruker våre fagskolers ekspertise og nærhet til arbeidslivet i vurderingen av arbeidslivets behov.

Fylkeskommunene har svært ulik praksis på hvordan de involverer studieforbundene eller de enkelte fagskolene i kartlegging av kompetansebehov lokalt, regionalt og nasjonalt og hvordan behovene kan dekkes av blant annet fagskolene. I noen fylker er det faste møtearenaer, mens i andre fylker er det kun kontakt mellom fagskolene og en saksbehandler som gjør en administrativ vurdering av søknadene. Dette skaper stor usikkerhet og lite transparens for vurderingsgrunnlag for søknadene om driftstilskudd.

Kompetanseforbundet vil derfor i denne sammenheng trekke frem at de regionale Kompetanseforumene bør speile hele bredden av utdanningssektoren og at Kompetanseforbundets regionale representanter bør inngå i de regionale kompetanseforumene, slik at studieforbundsordningen med tilhørende fagskoletilbud, blir en del av denne regionale helheten. Slik vil man bidra til mer komplementær utvikling av de regionale tilbudene for arbeidslivet.

Kunnskapsgrunnlag om nasjonale kompetansebehov

- 3) Det bør etter vår vurdering iverksettes tiltak for å styrke kunnskapsgrunnlaget om nasjonale behov for kompetanse, og legges til rette for at fylkeskommunene i sine vurderinger også kan ta hensyn til disse behovene, i tillegg til lokale og regionale behov.

Kompetanseforbundet vil trekke frem at Fylkeskommunene de siste årene har fått et stort ansvar som kompetansepolitisk aktør. I flere fylkeskommuner utvikles det bedre kunnskapsgrunnlag og systematisk kartlegging om det regionale behovet for kompetanse. Samtidig finnes det kompetansebehov som ikke har en tydelig forankring i avgrensede regioner. Det kan være både tilbud som er så smale at de bare kan gjennomføres om de organiseres nasjonalt, eller nettbaserte tilbud der det kan være flere fylkeskommuner som har en interesse i å sikre finansiering. Disse behovene må identifiseres og forvaltes på en slik måte at de lar seg gjennomføre på en god måte. Det krever kunnskap om behov, og koordinering mellom fylkeskommuner.

Det er mange ulike aktører som sitter på ulik kunnskap om nasjonale kompetansebehov. Kompetansebehovsutvalget har i sin siste rapport sett på fremtidig behov for fagskolekompetanse. Videre har vi kompetansepolitisk råd som også jobber med slike kartlegginger og hvor vi som studieforbund med vår organisering kan bidra med betydelig innsikt. I tillegg vil de nasjonale fagrådene under fagskolerådet kunne være viktige instanser. Kunnskapen fra slike aktører må brukes aktivt.

Kompetanseforbundet vil foreslå at ansvaret for å sikre en god forvaltning av utdanningstilbud som dekker nasjonale behov plasseres tydelig i forvaltningen for å sikre at disse kompetansebehovene ivaretas. Når man ser på nasjonale kompetansebehov er det viktig at disse har forutsigbar finansiering og en naturlig forvaltning på denne typen nasjonale og mer smale tilbud, bør vurderes lagt til HK-dir slik at ansvaret og finansieringen ikke blir uforutsigbar, og i forståelse med landets fylkeskommuner slik at tilbudene utfyller hverandre regionalt og nasjonalt.

Koordineringen mellom Kunnskapsdepartementet og fylkeskommunene bør videreutvikles for å styrke kunnskapsgrunnlaget om slike nasjonale kompetansebehov, og dermed bidra til en mer optimal ansvarsdeling og bidra til en mer treffsikker og sterk kompetansepolitikk i Norge.

Det skal gis god tilgang til høyere yrkesfaglig utdanning i hele Norge. Ved å legge smale utdanninger inn under fylkeskommunen reduseres potensialet for å bygge en differensiert og sterk fagskolesektor nasjonalt. Smale utdanninger og lokale, sterke fagmiljø bør settes inn i en nasjonal sammenheng, og ikke fragmenteres mer inn under ulike distriktspolitiske føringer. Demografi og flytterate er et viktig overordnet strategisk punkt i evaluering av det nasjonale kompetansebehovet.

Resultatbasert uttelling

- 4) Det bør etter Deloittes vurdering iverksettes tiltak for å samordne praksisen knyttet til den resultatbaserte uttellingen, samt sørge for transparens og at det skilles mellom grunntilskudd og resultatbasert uttelling i tildelingene til fagskolene. Dette er viktig for å sikre at systemet fungerer i samsvar med intensjonen om å være et insentiv for kvalitet og gjennomføring. Samtidig bør disse prosessene ses i sammenheng med en vurdering av tilskuddsnivået i sektoren, jf. punktet under.

Kompetanseforbundet vil trekke frem at den resultatbaserte uttellingen var laget med formål om å sikre god gjennomføring og kvalitet. Resultatbasert uttelling beregnes ved å ta *endringen* i studiepoengproduksjon ved offentlig finansierte tilbud fra ett år til neste, og multiplisere med en bestemt sats. Øker studiepoengproduksjonen, øker tilskuddet. Går studiepoengproduksjonen ned, blir det fratrukket i tilskuddet. Er studiepoengproduksjonen lik fra ett år til neste, kommer man ut i null.

Den resultatbaserte uttellingen fungerer først og fremst som et ledd i innfasingen av nye studieplasser – nye studieplasser forventes å gi en økning i antall studiepoeng, og insentivet ligger i at tilskuddet øker dersom

det faktisk gir en økning i studiepoengproduksjon. Når de nye studieplassene er fasett inn og den resultatbaserte uttellingen utbetalt, blir den resultatbaserte uttellingen innbakt i grunntilskuddet ved senere års tilskuddsberegning til fylkeskommunene som en permanent økning av tilskuddet som fylkeskommunene forvalter.

Dette gir noen problemstillinger som det er viktig å ta høyde for i diskusjonen om hvordan resultatbasert uttelling skal håndteres:

- For mange fagskoler vil det gi store likviditetsproblemer dersom de bare skal få deler av tilskuddet ved oppstart av studiene, og resten to år etter at studiepoengene er avlagt.
- Dersom en fagskole har reduksjon i studiepoengproduksjonen fra ett år til neste vil det gi kutt i tilskuddet. For mindre fagskoler, eller fagskoler med et begrenset tilbud hvor det offentlige tilskuddet er høyt, vil dette fort medføre relativt store kutt.
- Dersom en fagskole ikke lenger får videreført offentlig tilskudd til enkelte utdanningstilbud, vil studiepoengproduksjonen med offentlig tilskudd innenfor disse tilbudene nødvendigvis gå ned mot null. Kompenseres ikke dette av nye tilbud, vil systemet medføre en negativ utvikling i studiepoengproduksjonen, og i enkelte tilfeller vil man kunne ende opp med å skylde penger.

Kompetanseforbundet støtter at ordningen med resultatbasert uttelling består og mener den er viktig å bevare fordi den har åpen budsjettamme. Dette er et prinsipp som er viktig opp mot UH-sektoren som har samme åpne ramme. I forlengelsen av dette mener vi fagskolenes regionale forvaltning bør lede til at man etablerer en felles praksis for hvordan fylkeskommunene forvalter resultatbasert uttelling. Systemet med resultatbasert uttelling er ikke laget for å fungere i beregning av tilskudd til den enkelte fagskole, men til de fylkeskommunale enhetene. Det skal fungere som insentiv til å forvalte pengene til tilbud med høy kvalitet og god gjennomføringsgrad.

Spørsmålet om resultatbasert uttelling må derfor også sees i sammenheng med det generelle tilskuddsnivået til sektoren. For den enkelte fagskole er det ikke nødvendigvis et gode å måtte vente i to år på å få full uttelling for gjennomføring av et bestemt tilbud. Det kan også bli en uønsket økonomisk risiko for den enkelte fagskole dersom resultatbasert uttelling i stor grad endrer beregningen av tilskudd til den enkelte fagskole.

Tilskuddet fra fylkeskommunene til den enkelte fagskole blir stort sett tilpasset til det reelle antallet studenter hvert semester. Det virkelige insentivet til den enkelte fagskole ligger derfor i å unngå nedskalering i tilskuddet fra ett semester til neste.

Kompetanseforbundet vil derfor trekke frem at man kan sikre forutsigbarhet og mer langsiktighet i finansieringen ved å inkludere resultatbasert finansiering i overføringene til fylkeskommunene og hvor retningslinjer for satser og resultatbasert tilskudd tar utgangspunkt i siste fullførte driftsår ved tildeling. En slik ordning vil naturlig nok måtte innføres gradvis, og ta utgangspunkt i nye satser, jfr. punkt nedenfor.

Kostnadskartlegging

- 5) Det bør gjennomføres en oppdatert kostnadskartlegging i sektoren, som tar for seg de faktiske kostnadene knyttet til ulike utdanningstilbud, hvilke årsaker som ligger til grunn for eventuell variasjon i faktiske kostnader og hvordan man kan kompensere for de forholdene som driver variasjon i kostnader.

Basert på en slik kartlegging bør det etableres et felles system for bruk av tilskuddssatser ved fordeling av driftsmidler, der fagskoler og utdanningstilbud som deler de samme forutsetninger og der reelle kostnader er sammenlignbare, mottar så lik finansiering som mulig.

Kompetanseforbundet støtter anbefalingen om å gjennomføre en oppdatert kostnadskartlegging i fagskolesektoren. Kostnadskartleggingen må også ligge til grunn for å skape et mer korrekt finansieringsnivå. Vi vil vise til siste del av avsnitt 4 på siden 9 i rapporten som beskriver dette godt: "Deloitte mener derfor det er nødvendig med en ny kostnadskartlegging rettet mot høyere yrkesfaglig utdanning, for å få et bedre bilde av de reelle kostnadene og årsaker til variasjoner i disse. Først når man har gjort en begrunnet vurdering av hva som er rett tilskuddsnivå for de ulike utdanningstypene, er det slik vi ser det realistisk å kunne få en velfungerende modell som inkluderer resultatbasert uttelling. En oppdatert kostnadskartlegging er også nødvendig for å kunne vurdere å etablere et felles system for bruk av tilskuddssatser ved fordeling av driftsmidler, der fagskoler og utdanningstilbud som deler de samme forutsetningene og der reelle kostnader er sammenliknbare, mottar så lik finansiering som mulig."

Kompetanseforbundet mener en slik kartlegging bør danne grunnlaget for veiledende satser som fylkeskommunene kan bruke i sin tilskuddsforvaltning, og slik at tilskuddene blir mest mulig like nasjonalt. Avvik fra slike satser bør begrunnes særskilt, men vi mener det er viktig at fordelingen av tilskudd mellom utdanninger bestemmes regionalt. Dette er avgjørende for å sikre at det kan gjøres regionale prioriteringer. Det er ikke ønskelig med et system der fordelingen av studieplasser i ulike kostnadskategorier bestemmes av departementet eller andre instanser.

Øremerking av tilskudd

- 6) Øremerkingen av midler til utvalgte fagskoler bør ikke videreføres som i dag. Ordningen medfører til dels svært store forskjeller i tilskudd per heltidsekvivalent, noe som etter Deloitte vurdering fremstår som urimelig. Deloitte mener det ved tildeling av midler også til disse fagskolene bør gjøres vurderinger opp mot arbeidslivets behov for kompetanse, i samsvar med målsetningene i fagskolemeldingen. Dersom det likevel er ønskelig med en videre skjerming av de aktuelle skolene, bør det gjøres en konkret vurdering og begrunnes. Videre bør tilskuddet tilpasses antall studenter ved utdanningstilbudene slik at tilskuddsnivået kan anses som rimelig sett i sammenheng med de satser som ellers benyttes.

Kompetanseforbundet har ingen merknader til dette punktet.

Forutsigbarhet i arbeidet med etablering av nye studieplasser

- 7) Det bør vurderes hvordan det eventuelt kan være mulig å sikre økt forutsigbarhet i arbeidet med etablering av nye studieplasser, da dette er prosesser som er særs viktige i arbeidet mot å nå målet om god sammenheng mellom tilbud og etterspørsel. Samtidig bør det etterstrebes tydeligere kommunikasjon knyttet til de faktiske implikasjonene av videreføring og opptrapping av nye studieplasser.

Kompetanseforbundet vil påpeke at Fagskolenes samfunnsoppdrag er å tilby høyere yrkesfaglig utdanning av høy kvalitet basert på arbeids- og næringslivets behov lokalt, regionalt og nasjonalt. Som nevnt tidligere med studieforbundenes unike organisering, medfører at våre fagskoler har et tett og aktivt samarbeid med

arbeidslivet, og har hatt det i alle år. Dette gir våre fagskoler en unik posisjon med tanke på å utvikle og tilby utdanninger som det er behov for, tilpasset tid og sted.

Under koronapandemien har våre fagskoler vist evne til å snu seg raskt rundt og både oppskalere eksisterende tilbud og opprette nye tilbud. Vi har håndtert en stor vekst i antall studenter, selv med den svært korte planleggingshorisonten som pandemien medførte. Denne fleksibiliteten og tilpasningsevnen forutsetter at myndighetene på alle nivå har tillitt til at fagskolene kjenner både arbeidsmarkedets behov, og sin egen kapasitet. Styring og prioritering fra fylkeskommuner må skje på overordnet nivå, og ikke gjennom detaljstyring av tilbudene ved fagskolene.

Det er viktig at rammene rundt finansieringssystemet legger til rette for at fagskolene skal kunne fortsette dette arbeidet, og at systemet er basert på en tillit til at styrene ved den enkelte fagskole faktisk gjør det loven krever av dem med tanke på å vurdere forsvarligheten ved å ta opp nye studenter og å sikre at alle studentene får den utdanningen fagskolen er akkreditert for å gi.

Dimensjoneringen av sektoren bør derfor i større grad ta høyde for det kompetansebehovet fagskolene selv identifiserer i samarbeid med arbeidslivet. Dette behovet kommer blant annet til uttrykk gjennom planlagte studier og utvikling av nye tilbud. Det må være et større samsvar mellom utvikling av nye utdanningstilbud og økning i antall studieplasser, for å skape den nødvendige forutsigbarheten for fagskolene. Dette er berørt tidligere i dette høringssvaret, jfr punkt 4, men er også relatert til neste punkt.

Bedre samsvar mellom tilskudd til utviklingsarbeid og tilskudd til studieplasser

- 8) Deloitte mener det bør gjøres en nærmere vurdering av hvordan man kan redusere risikoen for at det tildeles utviklingsmidler til utvikling av utdanningstilbud som deretter ikke prioriteres av fylkeskommunene ved fordeling av driftsmidler. For å sikre et helhetlig og langsiktig utviklingsarbeid bør det vurderes å etablere enkle rutiner for samhandling mellom HK-dir og fylkeskommunene ved behandling av søknader om utviklingsmidler.

Kompetanseforbundet vil trekke frem at man uten økning av antall studieplasser vil komme i den situasjon at nye utdanninger som utvikles gjennom blant annet utviklingsmidler, bare vil kunne opprettes dersom andre utdanningstilbud mister finansiering. Alternativt at man innfører stor grad av studentbetaling. Det er mulig enkelte tilbud skal nedskaleres eller miste støtte, men dette handlingsrommet bør skapes igjennom andre prosesser og avtaler knyttet til finansiering og konkurransen som er tidligere omtalt i dette høringssvaret. I forlengelsen av dette mener derfor Kompetanseforbundet at det er viktig at Deloitte sin anbefaling følges opp, slik at det sikres bedre samsvar mellom utviklingsmidler og driftsmidler.

Det har de siste årene kommet flere ulike støtteordninger for utvikling av både korte moduler og ordinære utdanninger, og fagskolene bruker mye ressurser til søknadsarbeid, prosjektstyring og rapportering. Kompetanseforbundet mener derfor at:

- Departementet må sikre forvaltningsmessig samkjøring mellom nivåene/ordningene (utvikling og drift)
- Det må gjøres en gjennomgang av de ulike søknadsbaserte ordningene som treffer fagskolesektoren for å vurdere målene og innretningene, og om det er hensiktsmessig at de er adskilt i ulike ordninger

Industrifagskolen og bransjeprogram

Kompetanseforbundet

Torggata 12
0181 Oslo
postmottak@kompetanseforbundet.no

Org.nr: 926920960
Hjemmeside:
www.kompetanseforbundet.no
Sentralbord: +47 222 31 400

facebook.com/Kompetanseforbundet/
twitter.com/Kompetanseforb

- 9) Det bør etter Deloitte's mening vurderes om satsingen på den såkalte Industrifagskolen kan samordnes bedre med de ordinære driftsmidlene, eventuelt ved å inkludere det som per i dag er Industrifagskolen som en satsing innenfor de ordinære driftsmidlene. Dette for å sikre en helhetlig forvaltning, redusere det som per i dag kan se ut som en fragmentering av finansieringssystemet for sektoren, og redusere risikoen for at målkonflikter mellom ordninger hindrer måloppnåelsen for sektoren som helhet.
- 10) Det bør etter Deloitte's vurdering gjøres en vurdering av hvordan man kan sikre at bransjeprogrammene er tilstrekkelig koordinert med øvrige deler av finansieringssystemet, slik at man sikrer at alle de ulike ordningene «drar i samme retning» og bidrar til de samme målene. Dette bør også ses i sammenheng med lovendringen som åpner for akkreditering av fagskoleutdanning på under et halvt års omfang.

Kompetanseforbundet vil trekke frem at bransjeprogrammene var avgjørende for utviklingen av Industrifagskolen og videreutdanningstilbudene i fagskolesektoren, blant annet fordi det ble mulig med forsøksordninger som avvek fra regelen om at fagskoleutdanningen minimum skal være på 30 studiepoeng. Noe av utfordringen Deloitte peker på er at fagskoler blir avhengig av prosjektfinansiering gjennom bransjeprogrammene for å kunne tilby den videreutdanningen som arbeidslivet etterspør. Bransjeprogrammene er viktig med tanke på å legge til rette for utvikling og utprøving av nye tilbud, men tilbud med en mer varig etterspørsel kan ikke baseres på prosjektfinansiering.

Kompetanseforbundet mener tiltakene har vært viktig med tanke på å synliggjøre behovet for at fagskolene kan ta en langt mer aktiv rolle i utviklingen av videreutdanningstilbud for fagarbeidere. Med lovendringen som ble vedtatt i 2021, der den nedre grensen på 30 studiepoeng ble fjernet, ligger det nå til rette for at fagskolene kan dekke alle typer kompetansebehov fra korte moduler til tradisjonelle fagskolegrader.

Det er ikke lenger begrensninger i regelverket som hindrer at fylkeskommunene finansierer slike tilbud gjennom de ordinære driftsmidlene, men fremveksten av slike tilbud kan ikke gå på bekostning av fagskolenes ansvar for å levere øvrige utdanningstilbud. Kompetanseforbundet vil derfor påpeke at regjeringen i sitt videre arbeid må følge opp endringene som har skjedd i sektoren og trappe opp finansieringen slik at man kan dekke dette utvidede samfunnsoppdraget på flere områder.

Oppsummering

Kompetanseforbundet vil avslutningsvis trekke frem at noe av de viktigste målene i det videre arbeidet er å oppnå likestilling av alle fagskolene, transparens og likebehandling i finansieringene og forutsigbarhet for utvikling og drift av studietilbud.

Våre studieforbund har 4 fagskoler og vil med videre utvikling av rammevilkårene kunne bidra sterkere inn som komplementære aktører i kompetansepolitikken og bidra sterkere til omstillingsevnen i arbeidslivet.

Kompetanseforbundet vil også trekke frem at våre fagskoler drives svært kostnadseffektivt - både som ideelle aktører og med administrasjoner som er optimalisert for vår aktivitet. De administrative kostnadene er i enkelte områder lite påvirket av antallet studenter, noe som medfører at finansieringssystemet også må ta høyde for dette med tanke på grunnfinansiering.

Kompetanseforbundet mener at Deloitte peker på flere viktige områder der det trengs justeringer og forbedring, og flere av anbefalingene peker i en god retning. I det videre arbeidet med oppfølging av anbefalingene er det svært viktig at sektoren involveres og høres for å sikre at de konkrete tiltakene og endringene som innføres bidrar til en riktig utvikling.

Kompetanseforbundet vil derfor trekke frem tiltak som går på å finne det korrekte finansieringsnivået for drift av utdanningstilbud med offentlig driftstilskudd, inkludert tilrettelegging for videre finansiering av modulbaserte videreutdanningstilbud som er et nytt moment i forvaltningen. Når fagskolene forventes å utvikle nye undervisningsopplegg og å organisere driften på nye og mer fleksible måter, må det legges til rette for dette blant annet gjennom tilpasninger i finansieringssystemet. Det krever forholdsmessig mer ressurser å utvikle og administrere korte videreutdanningstilbud enn ordinære utdanningstilbud.

Videre vil vi peke på tiltak rettet mot å forbedre forvaltningsprosessene i fylkeskommunene for å sikre mer forutsigbarhet for fagskolene. For at systemet skal fungere etter intensjonen er det helt avgjørende at den enkelte fylkeskommune setter av tilstrekkelig med ressurser og kompetanse til å løse oppgaven de har fått, og at de prioriterer å sette dette arbeidet i sammenheng med det øvrige arbeidet de forventes å gjøre som kompetansepolitiske aktører.

Kompetanseforbundet ser frem til den videre dialogen om utviklingen og finansieringen av fagskolesektoren, og stiller oss selvsagt til rådighet om det skulle være noen behov for ytterligere avklaringer.

Med vennlig hilsen

Kompetanseforbundet

Kent Gudmundsen
Generalsekretær

Marthe Dirdahl
Rektor Fagskolen AOF Norge

Heidi Munthe-Kaas
Rektor Fagskolen Folkeuniversitetet

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.